

A Völgység csodája: az egregyi szentkút

Ma is működő magyarországi búcsújáró központok túlnyomó többsége a 17–18. században, a barokk korszak legvirágzóbb évtizedeiben alakult ki. Ekkor születtek Gyűd, a pécsi Havi Boldogasszony-kápolna, Szentkút és Máriakéménd kegyhelyei, amelyek messze földről vonzották a személyes Isten-ember kapcsolatra vágyókat.

A Mecsek rengeteget azonban ekkor még elkerülte Szűz Mária, az itteni falvakból Andocsra, Gyűdre, Turbékra vagy Pécsre zarándokoltak lelki feltöltődés céljából. Egregynek még saját temploma sem volt, a hívek a szomszédos Kárászra jártak misére, bár a hagyomány fenntartotta egy szent életű remete emlékezetét, aki a falu határában levő Torma-völgyben élt a török időkben. Az egregyi Szentkút körüli kultusz kialakulása a múlt kódébe vész, egyesek Tombi Juli, mások az öreg Deákiné unokája, a vak Katica csodás gyógyulását mesélik Mária első tetteként az egregyi völgyben. Az tény, hogy Jankó János kárászi plébános 1856 októberében említette először a forrást, ahová már ekkor számos gyógyulni vágyó érkezett a környező falvakból. A következő években már a Dráván túl, Bácskában és Szlavóniában is ismerték az egregyi szentkút gyógyító erejét, és adományaiknak köszönhetően 1859-re felépült a kedves kápolna, ahol megpihenhettek a fáradt vándorok, akik elsősorban szem- és végtagbetegségeiktől kívántak megszabadulni. A plébános által tervezett, önerőből, püspöki támogatás nélkül emelt épületben csodálatos Szűz Mária-szobrokat helyeztek el, amelyek közül kiemelkedik a főoltáron található, Szeplőtelen Szüzet ábrázoló, 19. század elején készült osztrák munka. Jellegzetessége, hogy a Szűzanya a kísértés kígyójának legyőzőjeként, a Földgolyó felett lebegve, lábával egy kígyóra taposva jelenik meg. Fejét csillagkoszorú övezi, aranyszínű köpenye, s az oltalmazón kitért karjaiból lövellő sugárnyalábok jelzik, hogy alakja a Nap fényében ragyog. A búcsújárók kívánságára 1864-ben nekifogtak a kápolna kibővítésének, miközben a püspökség vizsgálatot indított a csodák valódiságának megállapítására. Úgy tűnik, a gyógyulás jeleként otthagytott mankók tömege meggyőzte Girk püspököt, aki engedélyezte, hogy az egregyiek saját ere-

jükből templomhoz jussanak. Jankó plébános 1867. szeptember 8-án, Kisboldogasszony ünnepén több ezer zarándok előtt szentelte fel a kápolnát, amely a következő évtizedekben a kemény munkához szokott földművesek és bányászok kedvelt zarándokhelyévé nőtte ki magát. A magyarok és németek mellett délszlávok is előszeretettel látogatták, így a Mária-ünnepek alkalmával az ő nyelvükön is tartottak istentiszteletet. A kápolna előtti forrást Szekeres Ferenc plébános idején, 1889–1891 között építették ki, így a mai zarándok egy kőekből kirakott, és kovácsoltvas kerítéssel körbevett lépcsősoron keresztül juthat le ide. A kút fölött, a lejárattal szemben íves fülkét képeztek ki, amelyben a Szűzanya szobra látható. 1948-ban Szentes Károly kárászi plébános a kápolna kéttornyú templommá bővítését tervezte el. A ma is álló, kereszthajós templom végül tornyok nélkül készült el. A jobb oldali kereszthajóban található Fatimai Szűz Mária-szobor a jelenlegi plébános, Gyurosovics Mihály ajándéka. A templom búcsúját ma is Kisboldogasszony ünnepén tartják. A templom körül 1999-ben – a hívek adományából – állították fel és újították meg a kálváriát 15 stációval. A festői imahelynek tartott egregyi kegytemplom ma is megnyugvást nyújt az idelátogatóknak, és emlékeztet az építők Istenbe vetett hitébe.

SZÖVEG: DR. VARGA SZABOLCS

FOTÓ: MÜLLER NÁNDOR

A búcsú programja:

2010. szeptember 12., vasárnap:

9 órakor:	menettánc a székely kapuhoz
9.30 órakor:	székely kapu szentelése, avatása
10 órakor:	szentmise a templomban
12.30 órakor:	asztali áldás, közös ebéd
14 órától:	kulturális programok

